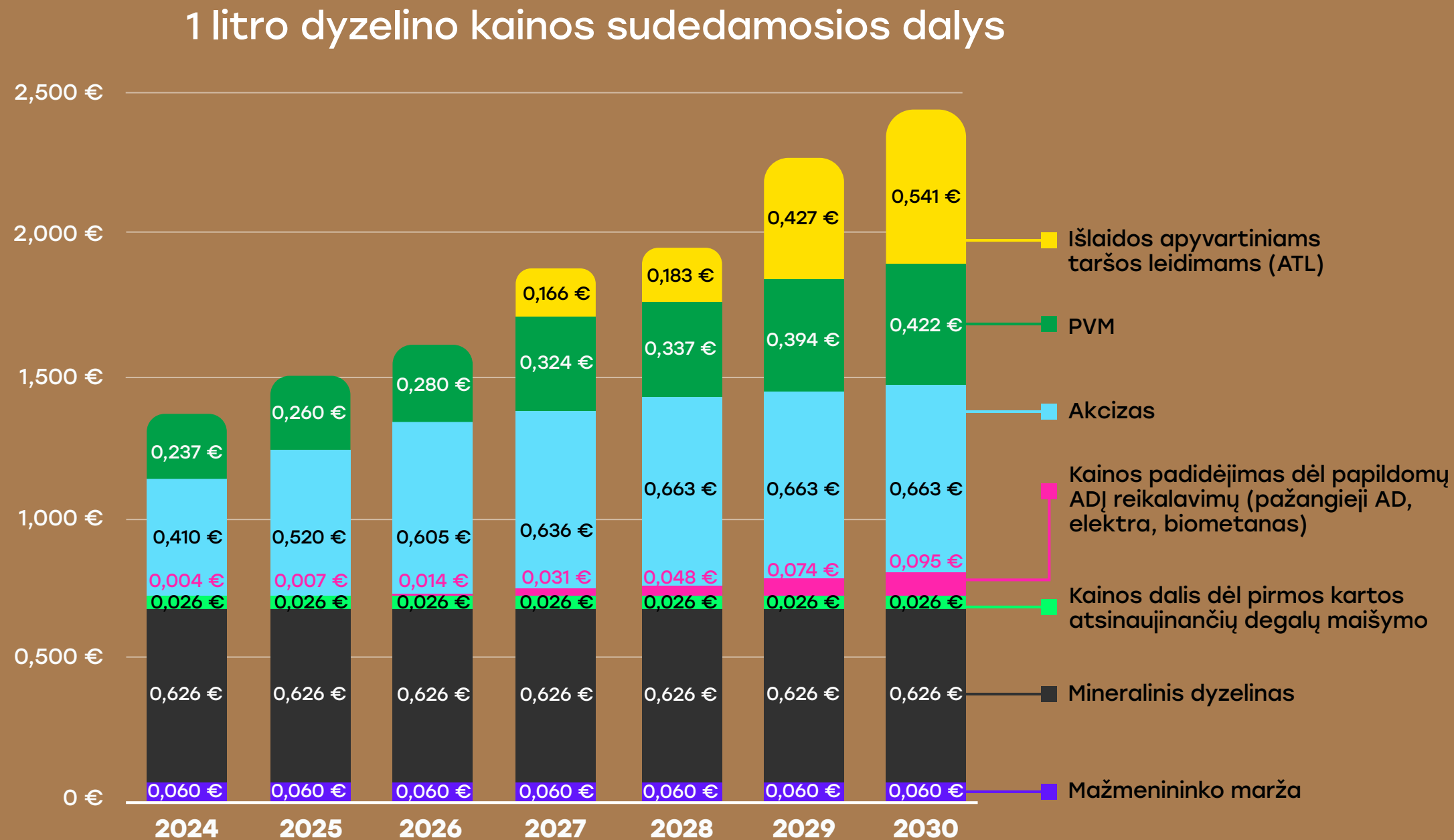

Dyzelino kainos augimo dekonstravimas

- Degalai daugiausiai brangs dėl vis didėjančio akcizo, PVM kainos dalies ir ATL.
- Degalai šiek tiek brangs dėl pažangiųjų atsinaujinančių degalų, elektros ir biometano finansavimo.
- Degalai nebrangs dėl pirmos kartos atsinaujinančių degalų kainos dalies.

Prielaidos

Kainos padidėjimas dėl papildomų ADĮ reikalavimų (dėl augančio biometano, elektra varomų transporto priemonių kryžminio subsidijavimo per DAEI apskaitos vienetų prekybos sistemą ir dėl II kartos AEI degalų) skaičiuojamas, vertinant AEI reikalavimus degalų pardavėjams, numatomus Vyriausybės pateikto ADĮ projekto 16 straipsnio 1 dalyje, taip pat vertinant, kad DAEI apskaitos vieneto kaina iki 2030 m. sieks apie 0,0118 Eur/MJ. Tai atitinka biometano tiekėjo Lietuvos transporto sektoriui pajamas iš DAEI apskaitos vienetų pardavimo, atitinkančias 76,5 euro/MWh biometano (be dujų kainos dalies), o tai atitinka elektros iš AEI tiekėjo Lietuvos transporto sektoriui pajamas iš DAEI apskaitos vienetų pardavimo, atitinkančias 170 eurų/MWh elektros (be pačios elektros kainos). Tai yra mažiau, nei kaštai, maišant fiziškai į degalus daugiau pažangiųjų degalų iš AEI. Ir laikant, kad biometano bei elektros tiekėjams tokios pajamos iš DAEI apskaitos vienetų pardavimo bus pakankamos, siekiant užtikrinti biometano ir elektros transporto sektoriui pasiūlos augimą Lietuvoje.

PRIELAI DOS aukščiau pateiktam vertinimui:

1. Naftos dyzelino kaina atitinka 2024 m. naftos dyzelino kainos vidurkį (su logistikos kaštais ir „Orlen“ maržos dalimi) ir imama prielaida, kad ji nekis iki 2030 m.
2. Pirmos kartos AEI degalų kaina atitinka 2024 m. iš lietuviškų rapsų gaminamo RRME kainos vidurkį (su logistikos kaštais). Grafike rodoma kiek degalai pabrangsta dėl to, kad RRME yra brangesnis už naftos degalus. Neprognozuojamas RRME kainos kitimas iki 2030 m.. Taip pat prognozuojama, kad RRME maišymo kiekiai į litrą degalų išliks tokie patys, kokie buvo 2030 m. (didesnis maišymas yra ribojamas įstatymais nustatytomis „lubomis“ pirmos kartos AEI degalams (ne daugiau 5,61% tūrio, o tai yra 2020 m. lygis +1%)).
3. Kainos padidėjimas dėl papildomų ADĮ reikalavimų (dėl augančio biometano, elektra varomų transporto priemonių kryžminio subsidijavimo per DAEI apskaitos vienetų prekybos sistemą ir dėl II kartos AEI degalų fizinio maišymo) skaičiuojamas, vertinant AEI reikalavimus degalų pardavėjams, numatomus Vyriausybės pateikto ADĮ projekto 16 straipsnio 1 dalyje, taip pat vertinant, kad DAEI apskaitos vieneto kaina iki 2030 m. sieks apie 1,2 ct/MJ, o tai atitinka biometano tiekėjo Lietuvos transporto sektoriui pajamas iš DAEI apskaitos vienetų pardavimo, atitinkančias 76,5 euro/MWh biometano (be dujų kainos dalies), o tai taip pat atitinka elektros iš AEI tiekėjo Lietuvos transporto sektoriui pajamas iš DAEI apskaitos vienetų pardavimo, atitinkančias 170 eurų/MWh elektros (be pačios elektros kainos). Laikant, kad biometano bei elektros tiekėjams tokios pajamos iš DAEI apskaitos vienetų pardavimo bus pakankamos, siekiant tiek atpiginti biometaną ir elektrą, naudojamą elektromobiliams krauti, kad tai užtikrintų biometano ir elektros transporto sektoriui pasiūlos augimą Lietuvoje.
4. Akcizo dedamosios augimas įvertintas, atsižvelgiant į jau priimtą Akcizo įstatymo redakciją, įsigaliojusią nuo 2025 metų sausio 1-os ir įsigaliosiančią 2026 metų sausio 1 d.
5. Išlaidos apyvartinių taršos leidimų (ATL) įsigijimui, atsirandančios 2027 m., kai ES įsigalios ATL prekybos sistema Nr. II , į kurią bus įtraukti degalų ir gamtinių dujų pardavėjai, įvertintos, atsižvelgiant į CO2 išmetimus, sudeginus litrą dyzelino ir AEI degalų mišinio, o ATL kaina įvertinta pagal tarptautinės agentūros „Homaio“ viešai teikiamą bazinę prognozę, kuri įvertina, kad ATL paklausa nemažės taip greitai, kaip bus mažinama pasiūla, net ir atsižvelgiant į EK įrankį didinti ATL pasiūlą, jei ATL kaina viršys 45 eurus/ATL. Konkrečiai prognozuojamos ATL kainos: 2027 m.: €68/ATL, 2028 m.: €75/ATL, 2029 m.: €175.1/ATL, 2030 m.: €222.2/ATL. <https://www.homaio.com/post/what-is-the-eu-ets-2-price-forecast-for-2030>
6. Remiamasi prielaida, kad mažmeninių dyzelino pardavėjų marža, iš kurios finansuojama degalinių infrastruktūra ir degalų pardavėjų pelnas, iki 2030 m. nesikeis.